No. 1456 Zaterdag 25 November 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Landbouw-Varia.

II.

DE SISAL-CULTUUR.

In April 1889 publiceerde de Heer J. H. J. HAMELBERG, in het Jaarverslag van het *Geschied- Taal, Land- en Volkenkundig Genootschap* zijn nooit volprezen studie over: „*Een nieuwe cultuur voor de Kolonie Curaçao*," welke studie de wetenschappelijke basis zal blijven voor de sisalcultuur op onze eilanden. Doch meer dan 10 jaar gingen er voorbij voor het Gouvt. zich aan een proef waagde. En eerst na 13 jaren gelukte het met heel veel moeite een Maatschappij te vormen, die op dien wetenschappelijken ondergrond deze cultuur op Curaçao in het groot zou beginnen.

Het is beschamend en leerzaam tevens eens te vergelijken, hoe de doortastende Duitschers met hun „*blosz anfangen*" in hun koloniën dezelfde cultuur hebben aangepakt.

Het was den Duitschers een voortdurende ergernis, dat jaarlijks zooveel schatten gelds naar het buitenland gingen tot aankoop van vezelstoffen benoodigd voor eigen industrie.

Behalve een hoeveelheid van bijna 60.000 ton tot een waarde van meer dan 36 millioen mark aan hennep, vlas enz. afkomstig uit Italie, Oostenrijk, Rusland en Serviё, was in 1907 reeds de hoeveelheid vezels, betrokken uit koloniën, gestegen tot een hoeveelheid van 175.000 ton met een waarde van ruim 78½ millioen mark.

Al dit ruw-materiaal kwam nagenoeg geheel uit vreemde koloniën, zoodat zeker een bedrag van 77 mill. mark uit Duitschland het buitenland ten goede kwam. Alleen aan sisalvezel en Manilla-hennep bereikte die invoer een waarde van 6.4 millioen mark. Die cijfers toonden genoeg welk een groot nationaal economisch belang voor Duitschland er bij betrokken was, de culturen van vezelstof-leverende planten in eigen koloniën te ontwikkelen.

De aanplant van de sisal-agave in Duitsch-Oost-Afrika is de eerste uitvoering geweest van dit denkbeeld, en heeft jaar op jaar in steeds toenemende mate de gunstigste resultaten opgeleverd.

De eerste pogingen daartoe dagteekenen van het jaar 1893. Vooral het „*Kolonial-Wirtschaftliches Komitee* heeft de groote verdienste, door voorbereidende studiën en maatregelen de eischen en verbeteringen in deze cultuur te hebben aangetoond.

In 1898 werd reeds de eerste sisalhennep in Duitsch-Oost-Afrika geoogst. Sindsdien heeft de cultuur van de sisalagave voortdurende groote vorderingen gemaakt, zoodat naast de caoutchouc, tegenwoordig de sisal reeds 't voornaamste plantageprodukt is van Duitsch-Oost-Afrika.

In 1909 was in die kolonie reeds door 18 verschillende Maatschappijen de sisalaanplant ter hand genomen. En ziehier nu de schitterende resultaten. Uit Duitsch-Oost-Afrika, werd uitgevoerd aan sisalvezel:

	hoeveelheid	waarde
In 1905	1.396.805 KG.	1.071.296 M.
„ 1906	1.853.751 KG.	1.368.169 M.
„ 1907	2 830.342 KG.	2.161.685 M.

„ 1909 beliep de waarde reeds ongeveer 4 mill. mark. Telken jare bereiken weer nieuwe aanplantingen de oogstrijpte. Alleen in het district *Wilhelmstal* in deselfde kolonie waren er in 1909 reeds 5 á 6 mill. planten, waarvan geoogst kon worden. Het totaal aantal sisalplanten in de geheele kolonie was toen gestegen tot 24 mill. stuks, en de terreinoppervlakte met sisal in cultuur gebracht bedroeg 10.355 H.A.

En nu de gevolgen. Heel spoedig zal het gebeuren, dat de Duitsche industrie geheel en al door het produkt van de *eigen* kolonie kan voorzien worden, zoodat de millioenen die daarvoor eerst naar het buitenland verdwenen, nu voor den nationalen rijkdom zullen behouden blijven.

Doch de economische gevolgen zullen nog verder reiken.

De deskundigen zijn eenstemmig van oordeel, dat de sisal afkomstig van die kolonie van zulke uitstekende kwaliteit is, dat zij in vele opzichten even goed is als de aanmerkelijk duurdere manilla-hennep, en sommige hoedanigheden zijn er nog beter van. Daardoor bestaat er gegronde hoop, dan bij grootere uitbreiding dezer cultuur in Duitsch-Oost-Afrika, ten laatste de veel duurdere manilla-hennep van de duitsche markt zal verdrongen en door het produkt van de eigen kolonie vervangen worden. Gedeeltelijk is daarmee reeds een begin gemaakt. De sisal uit Yucatan, de eenige waarover vroeger de duitsche industrie kon beschikken, heeft in Duitschland reeds geheel en al het veld moeten ruimen.

De wedstrijd tusschen Yucatan en Duitsch-Oost-Afrika is dus feitelijk reeds begonnen. Nu reeds toont de industrie der Ver. Staten van N. Am. een levendige belangstelling voor dit produkt uit de Duitsche kolonie. Daar de industrie der Ver. Staten jaarlijks 90 mill. KG. dezer vezelstof noodig heeft, bestaat er mogelijkheid, dat in verloop van tijd deze sisal ook naar de V. St. zal kunnen uitgevoerd worden.

* * *

Wat zijn wij daarmede vergeleken in onze kolonie schandelijk ten achter! Hier heeft men zijn heil gezocht in afwachten en toezien, wat anderen deden of zouden doen. Hoeveel kostbare tijd en aanzienlijke winsten zijn daarmee verloren gegaan!

Hoeveel plantagehouders zuchten onder schuldenlast, laten honderden H.A. grond van hun bezittingen ongebruikt liggen, die hoegenaamd niets opbrengen!

Betrekkelijk gemakkelijk zou het hun gevallen zijn, in al die jaren verscheidene bunders met sisal te hebben aangeplant.

Gewoonlijk heette het, dat het noodige kapitaal hun ontbrak. Doch ook zonder dat, zou hun dit mogelijk geweest zijn. Iedereen zou best in staat geweest zijn eenige jonge sisalplantjes machtig te worden, hoe meer hoe beter. Wanneer men deze op een bescheiden hoekje had uitgeplant en geleidelijk uitgebreid, zou men na drie of vier jaar door de uitloopers volop plantmateriaal gekregen hebben, om elk jaar geleidelijk één bunder grond te kunnen aanplanten. Ook zonder meerdere uitgaven, alleen door het vaste personeel der plantage, zou men dit werk tot stand hebben kunnen brengen. Zoo had elke plantage-eigenaar successievelijk die cultuur hebben kunnen uitbreiden, en nu reeds verscheidene jaren sisalvezel oogsten en exporteeren.

Doch wat verzuimd is, kan nog geschieden.— Voor plantage-houders met weinig of geen kapitaal lijkt ons de bovenstaande methode de eenige mogelijke en ook de meest gewenschte. Door dezen weg te volgen zal men eigen energie stalen, het zal ook eervoller zijn, niemand naar de oogen te zien, niemands steun noodig te hebben, noch 't Gouvernement om subsidie noch particulieren om finantieele hulp lastig te vallen. Ten slotte zal men evenmin door grootere hypothecaire schulden bezwaard worden.

De toepassing van het „*blosz anfangen*" der Duitschers zou menigen plantage-eigenaar in onze kolonie tot grooter welstand gebracht hebben.

Ten slotte nog dit. In onze kolonie houdt men er van te zuchten en te treuren over slechte tijden en met weemoed terug te denken aan vroegere betere tijden. Zulke gedachten verstompen alle energie, verstikken den geest van initiatief. Men is hier van huis uit pessimistisch gestemd. En die het niet was, komt langzaam aan onder den invloed van de pesimistische beschouwingen van een buurman of vriend. Honderd tegen één, dat de bovenstaande vergelijking met de Duitsche kolonie velen in plaats van tot navolging en tot nieuwen ijver te prikkelen, zal ter neerdrukken en ontmoedigen door de gedachte onmogelijk tegen dien stroom te kunnen oproeien, tegen de Duitsche concurrentie niet op gewassen te zijn. Zoo zoekt een pessimist altijd uitvluchten. Toen indertijd door den Heer HAMELBERG wetenschappelijk bewezen was, dat de sisal voor onze kolonie een winstgevende cultuur zou zijn, heette het een risico, omdat men wantrouwend was of die cultuur wel een toekomst had. Tegenwoordig na jaren in werkeloosheid te hebben laten voorbijgaan, zegt de zwartkijker: De concurrentie is te machtig. Wij worden toch overvleugeld of doodgedrukt.—Zoo komen wij nooit vooruit. De vrees voor concurrentie in zake sisal, behoeft niemand in het allerminst af te schrikken. Niettegenstaande die aanwassende toevloed uit de Duitsche koloniën, worden telken jare steeds grootere kapitalen in deze cultuur gestoken ook in andere landen. De uitvoer van sisal van de Bahama-eilanden, die in 1905 een waarde had van 37.522 pond sterling steeg het volgend jaar reeds tot 40.140 p. st.

In 1908 werd uit Yucatan reeds een hoeveelheid van 100.000 ton (van 1000 KG.) aan sisalvezel geëxporteerd. Over die reusachtige cijfers behoeven wij ons geenszins ongerust te maken. Want met de geweldige uitbreiding der industrie neemt de vraag naar vezelstoffen gestadig toe, en overtreft nog steeds verre het aanbod. En altijd zal Curaçao de nabijheid van de Amerikaansche markt en de geregelde communicatie met de Vereenigde Staten in zijn voordeel hebben, terwijl in 't beschikken over goedkoope werkkrachten onze kolonie haast door geen enkele overtroffen wordt.

CURAÇAO VOORUIT !!!

BLADVULLING.

Afgetroefd.

Een beschaafde jonge dame maakte de reis in een coupé 2e klas in gezelschap van eenige heeren, omdat al de damescoupés vol waren. Een der reizigers schaamde zich niet zeer onbetamelijke, ja zelf zedelooze praatjes te verkoopen. De dame kleurde van schaamte en gaf duidelijk te kennen, hoezeer zij zijn woorden verafschuwde. Eensklaps begint zij vreeselijk te geeuwen, en deed ook geen moeite dit te verbergen.

Dezelfde heer rekt zich op eens achteruit en zegt: O mejuffrouw, ik dacht dat u mij ging opeten.

„Pardon mijnheer, antwoordde zij, ik ben een israëliete en mijn godsdienst verbiedt mij het eten van varkensvleesch!"

Tableau. Alle reizigers lachten den vuilprater hartelijk uit en deze zeide geen enkel woord meer.

De Haven van Curaçao.

volgens het rapport van

JHR. MR. H. M. VAN WEEDE.

SLOT.

E. Het Loodswezen.

Is de haven eenmaal uitgediept en is vermeerdering in het scheepsverkeer van Curaçao gekomen, zoo zal kunnen worden overgegaan tot een meer billijke regeling van de loodsgelden en van de loods-tractementen.

Dat belangrijke diensten niet altijd ruim worden betaald, kan men te Willemstad bij het loodswezen opmerken. Het personeel van dien tak van dienst bestaat thans uit den havenmeester en uit den assistent-loods. Op hen rust de zware taak de schepen zonder averij uit den golfstroom en tusschen de riffen door te sturen. Van die twee ambtenaren hangt dus veel af voor Curaçao en zijne reputatie als zeehaven. Soms worden 8 schepen op één dag binnengebracht. Gelijk de heer VAN LIDTH DE JEUDE op bladz. 10 van zijn rapport aantoont, bedroeg het aantal schepen, die Curaçao van 1904 tot 1909 aandeden, jaarlijks 1300 á 1657, en het gemiddelde aantal stoombooten gedurende datzelfde tijdvak ongeveer één per dag. Het traktement van den assistent-loods bedraagt echter slechts 150 gulden in de maand, waarvan 20 gulden afgaat voor zijn pensioen, dus nog geen twee dollar daags.

Thans staat de kolonie „im Zeichen des Ersparnisses" en de loodstractementen kunnen niet worden verhoogd. Wel zal dit kunnen geschieden na de verhooging der loodsgelden, wanneer eenmaal de havenmond is uitgediept en ook grootere scheepen binnenkomen. Thans is het maximum bedrag dat van binnenkomende schepen wordt geheven, 30 dollar of 75 gulden. Na de uitdieping zal dit gevoeglijk kunnen worden verhoogd tot minstens 75 dollar of 117.50 gulden; voor schepen van 8000 ton en meer zoude zulk eene verhooging niet merkbaar wezen.

Tevens zullen dan de noodige gelden worden gevonden, benoodigd voor de inrichting van een sleepbootendienst in de St. Annabaai voor zeilschepen.

Terwijl Curaçao in den bovenbedoelden zin in staat wordt gesteld, de concurrentie met de andere West-Indische havens vol te houden, is eene voortdurende waarneming van hetgeen in die havens op het gebied van haveninrichting gedaan wordt, geboden. Kingston en St. Thomas 1.) zijn de grootste concurrenten ten gevolge hunner geographische ligging en hunner goedkoope werkkrachten. De Amerikanen zullen van hun kant wel alles doen om de havens op den Isthmus en op Portorico zooveel mogelijk voordeel van het kanaal te doen trekken. Havana, met Cuba achter zich, met zijn reeds uitgebreiden handel en zijn droogdok rekent op eene aanzienlijke vermeerdering van verkeer. Curaçao ligt niet op den weg van Colon naar New-York en naar Europa; zijn streven zal dus voorloopig moeten zijn, om door betere en goedkoopere haveninrichtingen dan die der andere eilanden de scheepslijnen naar zich te trekken.

Lijnen, die naar beweerd wordt van het Panamakanaal gebruik zullen maken, zijn o.a. de Hamburg-Amerika lijn, de Cosmos, misschien de Noord—Duitsche Lloyd, terwijl ook van Japansche en Peruviaansche lijnen op New-York wordt gesproken. Aanbeveling verdient het wellicht de directies van zulke lijnen *tijdig* op de voordeelen van Curaçao opmerkzaam te maken.

Als overscheephaven voor de kustplaatsen van Columbie en Venezuela is Curaçao gunstig gelegen. Het is de vraag of door de Nederlandsche scheepvaart genoegd nut van deze omstandigheid getrokken wordt. Herhaalde malen is mij op mijne reis door kenners van Zuid- en Centraal Amerikaansche toestanden de vraag gesteld, waarom toch geen Hollandsche lijnen bestonden van Curaçao op de Columbiaansche havens en op Colon. Snelle Hollandsche booten van 1500 à 2000 ton zouden door het Columbiaansche publiek met voorliefde worden gebezigd. Ongeveer 10 jaar geleden heeft de Koninklijke West-Indische Mail eene poging gewaagd om zulk een lijn op touw te zetten en wel naar Sabanilla. Een schip werd speciaal gebouwd, om de ondiepe monding der Magdalena rivier te kunnen binnenstroomen; nadat echter bij de eerste vaart gebleken was dat het daarvoor niet deugde, werd het plan weer voor onbepaalden tijd opgegeven. Sedert dien zijn te Santa Marta, Puerto Colombia en te Cartagena goede aanlegplaatsen ingericht, het verkeer in Columbië is toegenomen, en het blijkt niet recht duidelijk, om welke redenen Nederlandsche lijnen van de hier geboden voordeelen geen gebruik maken. Hetzelfde geldt voor het verkeer met Colon.

Wat de grootere lijnen betreft, zoo wordt nog algemeen geklaagd over het gebrek aan verbindingen tusschen Noord, Centraal- en Zuid-Amerika. Om b.v. van Mexico en van New-York naar Brazilië te reizen, gaat men met voorliefde over Europa. De weg van Nieuw-Orleans, Cuba en Key-West (Florida) naar Venezuela en Brazilië, voert eveneens daarlangs of wel via Colon. In verband hiermede hoort men dikwijls de volgende verbindingen o.a. als gewenscht noemen:

a. (Chili—Peru—Ecuador) Colon—Curaçao—Brazilië;

b. Venezuela—Curaçao—Kingston—Key-West—Nieuw Orleans (eventueel met zijlijnen naar Palm Beach en Jacksonville);

c. Curaçao—Kingston—Havana—Progreso (Yucatan)— Vera Cruz;

d. New-York—Brazilië, op den terugweg via Curaçao voor overscheping naar de Westkust. Vooral 't gebrek aan eene behoorlijke verbinding tusschen New-York en de Oost-kust van Zuid-Amerika doet zich gevoelen.

In de Vereenigde Staten worden dientengevolge voorbereidingen getroffen om een beteren toestand te scheppen. In zijn verslag van Juli 1910 zegt de heer JOHN BARRETT, directeur van het Internationale Bureau der Amerikaansche Republieken op bladz. 46 het volgende: „It is a pleasure to me to state that negotiations are now going on between several Governments and a number of responsible capitalists and shipbuilders for the etablishment of a first class service between the principal ports of the United States and the West Coast and Central Amerika, to be ready for operation as soon as the Canal is opened." Op bladz. 45 betoogt de directeur dat het daarbij een eerste vereischte is om moderne en snelle schepen te bouwen.

De scheepvaartbeweging om Curaçao zal in de naaste toekomst gedurig toenemen, gelijken tred houdende met de ontwikkeling van den handel der Latijnsch-Amerikaansche landen. Uit de in bijlage no. 4. voorkomende graphische statistiek kan men zich een begrip vormen van het bedrag van den tegenwoordigen handel dier landen, alsmede van den vooruitgang van dien handel gedurende de laatste tien jaren. In 1920 zullen deze cijfers waarschijnlijk nog treffender zijn: thans reeds wijzen zij op de noodzakelijkheid voor allen, die den opbloei der Nederlandsche scheepvaart en der Nederlandsche Koloniën in West-Indië willen bevorderen, om de tegenwoordige Zuid-Amerikaansche oeconomische toestanden tot een onderwerp van ernstige studie te maken.

1.) St. Thomas hangt oeconomisch af van de Hamburg-Amerika lijn, die er haar hoofddepot voor West-Indië heeft gevestigd. Naar het heet, heeft eenige jaren geleden de Amerikaansche Regeering stappen gedaan om het eiland van de Deensche Regeering aan te koopen, en deze was daar misschien wel op ingegaan, zoo de bedoelde maatschappij zich daartegen niet krachtig had verzet.

Sprokkelingen.

OP

Onderwijsgebied

1.– HET DOEL DER SCHOOL.

In een plan tot reorganisatie van het Openbaar Onderwijs in de kolonie Suriname van Nov. 1909, zeide de toenmalige Inspecteur van het Onderwijs aldaar de Heer Dr. H. D. BENJAMINS (een Israëliet) o. a. het volgende:

„Vraagt men zich af, of het kind bij zijne intrede in de maatschappij veel heeft aan de in de school opgedane kennis, dan kan het antwoord niet geheel bevestigend zijn. Er is zeker heel veel in hetgeen de huidige school geeft, dat van groot nut en onmisbaar is, maar anderzijds geeft de school ook te weinig; en wat zij voor goed en onmisbaar geeft, geeft zij vaak op ondoelmatige wijze, terwijl zij in een ander opzicht soms weer te veel geeft of althans tracht te geven. Wat de school behoort te geven, behoort niet zoo zeer te zijn positieve parate kennis, als wel verschillende vaardigheden, waardoor het kind in staat wordt gesteld datgene te vinden, wat het later noodig heeft of wenscht te weten. De kennis, door de school bijgebracht, moet niet het doel zijn, zij mag slechts het middel zijn. De huidige school verwart te veel doel en middel.

„De geestelijke ontwikkeling bestaat voor een deel in het aanleeren van zekere vaardigheden en voor een ander deel in het aanbrengen van kennis. Het eerste is het voornaamste en juist daaraan doet de huidige school te weinig; van het laatste maakt zij hoofdzaak. Hieraan is het toe te schrijven, dat het kind bij het verlaten der school soms tamelijk veel kent, maar beslist te weinig kan. En wat het kent, is niet zelden van zeer problematieke waarde. Er mag niet uit het oog worden verloren, dat het kind bij het verlaten der school iets moet kunnen of ten minste in staat moet zijn iets te leeren kunnen. Datgene wat het moet kunnen, moet van dien aard zijn dat én de jonge mensch in zijn volgend leven én de maatschappij er zooveel mogelijk voordeel van hebben".

2.– UIT DEN AARD DER ZAAK.

Het onderwijsverslag van de gemeente 's-Gravenhage vermeldt merkwaardige dingen over de verhouding van hoofden en onderwijzers op openbare en bijzondere scholen.

Van het *openbaar* onderwijs heet het: „Over het geheel kan de verhouding tusschen hoofden en onderwijzers goed genoemd worden; op sommige scholen is zij zeer goed. Omtrent een paar scholen melden de subcommissies evenwel, dat zij „merkbaar verbeterd" is, op een andere is „eenige" verbetering gekomen, op weer een andere waren door het hoofd slechts klachten tegen één onderwijzer in te brengen. Op één school wordt de verhouding „niet bijzonder goed", op een andere „met enkelen minder vriendschappelijk" genoemd. „Het hoofd eener school, klaagt over een drietal onderwijzers". En dan wordt verder nog gemeld, „dat door totale afwezigheid van de eerste begrippen van beschaving en wellevendheid bij een enkel lid van het onderwijzend personeel, het geduld en de zelfbeheersching van het hoofd somtijds op eene zware proef wordt gesteld".

Schitterend klinkt dit rapport niet. Een ongunstigen indruk maakt het vooral, wanneer het gelegd wordt naast hetgeen over het *bijzonder* onderwijs gerapporteerd wordt: „De verhouding tusschen hoofd en personeel is *uit den aard der zaak* over het algemeen zeer goed. Op sommige scholen wordt zij uitstekend genoemd. Van één school wordt getuigd: „goed, op een enkele uitzondering na".

Het contrast is wel sterk. En vooral dat *uit den aard der zaak* spreekt boekdeelen. Gecommentarieerd behoeft het zeker wel niet te worden.

3.– OORZAAK EN GEVOLG

De *Imparcial*, het bekende liberale orgaan te Madrid, schrijft, naar aanleiding van een onderzoek betreffende de revolutionare stakingen in de maand Augustus van dit jaar, het volgende over de Ferrer–school te Carcagente (Valencia):

„Er is in deze plaats een *escuela moderna* van het genre Ferrer en Morral.

Het is op het oogenblik een feit, dat genoemde school gesloten is, en dat de onderwijzer in de gevangenis van Valencia boet voor zijn „hoogepriesterschap".

De verdorvenheid van deze scholen der misdaad is ongehoord: ik heb de boeken gelezen, waaruit de kinderen leeren lezen; het zijn eenvoudig pornografische werken, geïllustreerd met de walgelijkste afbeeldingen. De onderwijzer noemt dat: vermakelijk onderricht!"

Geen wonder, dat in Valencia de revolutionnaire ideeën zoo welig tieren.

4. De gehuwde Onderwijzeres.

Uit het rapport van één der gemeentelijke inspecteurs van het Onderwijs te Amsterdam, loopende over 3½ jaar en betrekking hebbende op 153 klasse–onderwijzeressen, — 122 ongehuwd en 31 gehuwd — bleek, dat de 122 ongehuwden verzuimden samen 6641 schooltijden, dat is 54½ per hoofd. De 31 gehuwden 3122 schooltijden — behalve de zwangerschapsverloven! — dat is 100 per hoofd. Geen klein verschil! Eén onderwijzeres had gedurende 12 jaar in het geheel een zwangerschap–verlof gehad van zes en dertig maanden.

Tal van onderwijs-autoriteiten hebben aangetoond, dat de gehuwde onderwijzeres, die haar plichten als vrouw en moeder nog zooveel mogelijk wil waarnemen, niet behoorlijk haar taak in de school kan vervullen.

Combinatie is onmogelijk.

Dat wordt ook door de betrokkenen zelf wel gevoeld. Dit blijkt uit deze droeve cijfers in den laatsten tijd van Amsterdam bekend geworden. Van de 96 klasse-onderwijzeressen, die gehuwd zijn en in dienst bleven, hebben er 64 geen kinderen, 17 slechts één kind, 11 maar twee kinderen, 1 drie, 2 vier en 1 acht kinderen.

Zijn dat geen cijfers, die alle toelichting overbodig maken?

Dat men ook in liberale kringen niet algemeen instemt met de „overwinning" van het ultra-feminisme, blijkt uit het raadsoverzicht van *Het Handelsblad*". De schrijver concludeert, dat hier aan vrouwen een voorrecht werd gegeven, ten koste van het onderwijs, ten koste van de kinderen, ja ten koste van de moraliteit.

Tot nu toe gold het Openbaar Onderwijs als het troetelkind van het Liberalisme. „*Het kan verkeeren*"— In Amsterdam, waar het liberalisme gaat coquetteeren met socialisme en feminisme, wordt nu dat troetelkind verstooten en te vondeling gelegd aan de deur der christelijke partijen.

EEN NIEUW VULCANISCH EILAND.

Over het slijkeiland, dat zou ontstaan zijn in de nabijheid van Trinidad vinden wij in de *Fort-of-Spain Gazette* van 12 November ll. het volgende. Zaterdag 4 November verspreidde zich 't gerucht, dat een verschrikkelijke uitbarsting had plaats gehad in het zuidelijk deel van het eiland (Tr.) en dat er vlammen gezien waren van af de heuvels buiten de stad.

Sommigen wilden, dat een paar oliebronnen vuur hadden gevat, volgens anderen was een schip, in die richting in brand gevlogen.

Wij gingen dadelijk op onderzoek uit en kwamen te weten, dat op de hoogte van *Chattam* een eiland was ontstaan tengevolge van eene vulkanische verheffing van den zeebodem. Het eiland wierp nog voortdurende rook en stoom uit. Onnoodig te zeggen, dat de bewoners van *Chattam* en *Erin* bovenmate ontsteld waren; en geen wonder; zulke plotselinge verschijnselen zijn niet geheel en al onbekend in het verre Oosten; in deze streken echter is het iets geheel ongewoons.

De gouverneur van Trinidad en de havenmeester werden verwittigd en spoedig werden schikkingen gemaakt om met de Golfstoomer *Jere* een onderzoekingstocht te ondernemen. Zondagmorgen (5 Nov.) om 8.30 verliet de *Jere* met den gouverneur, den directeur van openbare werken en verschillende hooggeplaatste ambtenaren aan boord de haven. De ruwe zee maakte den tocht bijzonder moeilijk. Om ongeveer kwartier voor 4 uur kwam het eiland in 't zicht. Op een afstand geleek het niet meer dan een zwarte lijn aan den horizon, maar toen men meer genaderd was, zag men dat de kust zeer ruw en hobbelig was. Om 4 uur wierp de Jere het anker en een boot werd te water gelaten om aan land te gaan. De landing was zeer bezwaarlijk door de hooge zee, die er stond. Toen men de kust naderde, zag men duidelijk, dat de steenen en het slijk in stukken moesten zijn uitgeworpen, daar er vele diepten in de oppervlakte waren, zoodat het eiland wel eenigszins het voorkomen had van een honingraat. De landing had plaats aan de luwzijde van het eiland, waar de zee kalm was. Bij het aan wal stappen moest men zeer voorzichtig zijn, want men bevond, dat de korst die over het slijk lag, zeer dun was, bovendien was ze hier en daar zacht en het slijk onder de korst zeer heet. De Gouverneur ging mee aan land en onderzocht het geheele eiland. Men ontdekte twee kraters op het hoogste punt van het eiland; de eene steekt niet boven den grond uit, terwijl de andere, rond van vorm, 6 voet middellijn heeft, bij een hoogte van 3 voet. Deze opening wierp voortdurend slijk, gas en stoom uit.

De oppervlakte bedraagt 2½ *acres*. Hoogst waarschijnlijk zullen de hooge zee het eiland weer spoedig wegspoelen, daar de formatie geen tijd gehad heeft, vast genoeg te worden om aan de golven weerstand te bieden. In de steenen, die van het eiland werden meegebracht, ontdekte men groote hoeveelheden ijzerhoudenden vuursteen; aan de aanwezigheid van dezen vuursteen is waarschijnlijk het ontbranden van het gas toe te schrijven en ook de daarbij ontstane *solferlucht*.

Als officieel wordt opgegeven, dat het eiland ongeveer ¾ kabellengte heeft van Noord naar Zuid, en ½ kabellengte van Oost naar West, de hoogte boven 't niveau der zee is 15 voet bij laag water. Twee werkende vulkanen werden aan het noordeinde van het eiland ontdekt, waarvan de eene groote hoeveelheden gas en stoom uitwierp, terwijl men bij de andere geluid hoorde van gas, dat beneden de oppervlakte ontsnapte.

Volgens Kapitein Hannan van de kuststoomer *Kennett* ligt het eilandje bij benadering op 10°3′ 45″ Noorderbreedte bij 61° 43′10″ Westerlengte. Het is ongeveer 600 voet lang en 456 voet breed en bestaat hoofdzakelijk uit slijk met hier en daar kleine steenen en rotsen.

* * *

Zooals men weet, bestaat er op het eiland Trinidad een asfaltmeer het *Pitch Lake* van *La Brea*. Het is een uitgestrekte verzamelplaats van pekachtige stof, 99 acres groot. De oppervlakte is met uitzondering van eenige beboschte eilanden, zonder eenigen plantengroei en hard genoeg om voetgangers en zelfs wagens te dragen. Door middel van een weg van palmtakken is er ook een kabeltramweg overheen gelegd. De asfalt wordt uitgegraven en in manden op het hoofd gedragen vervoerd naar *Brighton Pier*, waar ze verscheept wordt naar alle deelen der wereld. Men kan een handvol van het stof oprapen en wrijven, zonder zijn handen vuil te maken. Ofschoon er voortdurend asfalt wordt uitgegraven,— in 1903 werd een hoeveelheid van 160.000 ton geëxporteerd,— stijgt er voortdurend een nieuwe voorraad van beneden op. Het meer is verpacht aan de *New-Trinidad-Lake-Asphalt Company*

In verband hiermede is het niet zonder belang in herinnering te brengen, wat de Paters Jesuiten, die in de eerste jaren der Spaansche overheersching op Trinidad het Christendom predikten, in hunne annalen mede deelen.

Daarin wordt gesproken van een heel oude overlevering der oorspronkelijke bewoners van dit eiland, dat er vroeger een zeer bloeiende nederzetting bestond van Indianen op de plaats waar zich thans het beroemde *Pitch Lake* bevindt.

Op zekeren dag, zoo verhaalden de Indianen, werden mijlen vèr in 't rond hevige ontploffingen vernomen door de andere Indianen–stammen En toen zij zich van de oorzaak gingen vergewissen, vond men in plaats van het Indianen-dorp een meer van teer. Het zij fabel of niet, aldus luidt het verhaal der Indianen omtrent het ontstaan van beroemde asfalt-meer van Trinidad.

Parlementarisme.

In de maileditie van de *N. Rott. Ct.* van 24 October komt weer een Correspondentie voor uit Curaçao gedateerd van den 3n October, die bovenstaanden titel draagt. De aanleiding tot deze correspondentie was de circulaire van den Gouverneur met het verzoek aan den Kol. Raad om het gebruik, dat in Nederland en in alle beschaafde landen bestaat ook hier te volgen, om nl. bij de openbare behandeling van wetsontwerpen geen argumenten tegen een ontwerp worden aangevoerd die niet reeds bij de behandeling van het ontwerp in de afdeelingen zijn te berde gebracht en in het verslag opgenomen.

Men kent de gewisselde stukken omtrent deze aangelegenheid. In de zitting van den Raad van 13 Sept. zijn de replieken en duplieken over deze kwestie behandeld. In ons nummer van 16 Sept. hebben wij deze stukken in extenso meegedeeld, en ons gevoelen met een voorstel tot definitieve oplossing van alle moeielijkheden ten beste gegeven. Voor een ieder was daarmee de zaak afgedaan. Deze briefsteller heeft er zich nog maar niet bij kunnen neerleggen. Van den 13n. Sept. tot aan den 3en. October, dus nog bijna drie weken heeft hij er over zitten piekeren hoe het aan te leggen den aftocht te dekken. De geheele brief is van het begin tot het einde een weerzinwekkend gesputter tegen de circulaire van den Gouverneur. De schrijver heeft er echter zoo weinig eer mede ingelegd, dat zelfs de Redaktie van den N. Rott. C. zijn correspondent verloochent en hem in een noot volgenderwijze aan het verstand brengt, hoe in Holland door de Tweede Kamer precies hetzelfde parlementaire gebruik in eere wordt gehouden:

„Men weet, dat hier te lande de Kamerleden als regel de regeering te voren ondershands waarschuwen, wanneer zij bij het openbaar debat zaken denken te bespreken, waaraan om een of andere reden in het voorloopig verslag geen melding is gemaakt. Dit stelt de regeering in staat, zich op het antwoord voor te bereiden. Wanneer de waarschuwing is nagelaten, en toch nieuwe aangelegenheden bij het openbaar debat worden ter sprake gebracht, gaat dit gewoonlijk gepaard met een verontschuldiging en verklaring, hoe het kwam, dat 't verzuim werd gepleegd. Men eischt in zulk een geval in den regel van de regeering geen onmiddellijk antwoord."—

Hier, waar de gemachtigde van den Gouv., niet gelijk in Holland, nog in *dezelfde zitting* de bezwaren der leden gewoon is te beantwoorden, bestond dus reden te over, om op de handhaving van dit parlementair gebruik aan te dringen.

Berichten uit de Kolonie.

Een vorstelijke gift.

El Imparcial van gisteren avond brengt het verblijdend bericht, dat Mevr. de Wed. ELIAS S. L. MADURO en kinderen en verdere familieleden aan het bestaande

„ELIAS S. L MADURO–FONDS"

de som van 5000 gld. (vijf duizend gulden) geschonken hebben.

Uit verschillende gegevens concludeerden wij reeds vroeger, dat de familie Maduro de edele deugd van weldadigheid als een traditie wenscht voort te zetten, het bovenstaande bericht heeft echter onze stoutste verwachtingen nog overtroffen.

Uit naam van alle noodlijdenden van Curaçao brengen wij dank aan de milde gevers.

Onderzoek naar delfstoffen.

Bij het Gouvernement dezer kolonie is door den Heer H. P. DE VRIES, als gemachtigde van den Heer J. W. VAN AALST een verzoek ingediend om vergunning tot opsporing van delfstoffen voor den tijd van 3 jaren

1. op Curaçao.

a. op het schiereiland Beekenburg waarvan de oppervlakte geschat wordt op 100 H. A.

b. op het kustgebergte (voor zoover het gouvernements grond is) gelegen tusschen het fort St. Michel en Plantersrust, waarvan de oppervlakte wordt geschat op 125 H A.

2. op Bonaire op de gouvernementsgronden gelegen tusschen de plantages Bolivia, Columbia en Tolo (Carpat), de kerk van Rincon en de zee aan de Noord en Noord-Oostzijde, ± 800 H. A. groot.

3. a. op Aruba op een terrein ± 750 H. A. groot, begrensd ten ZW. aan de gronden in gebruik bij de Aruba-Phosphaat-Maatschappij, volgens aangegeven grenslijnen op de in het rekest bijgevoegde kaart.

b. op een terrein, geschat op 3000 H. A. oppervlakte, aan de Noordzijde grenzend aan de Aruba-Goud-My-concessie, aan de Zuid zijde aan het vorige terrein sub *a*, ten Oost en West aan de zee. Voor dit laatste terrein is vergunning gevraagd *alleen* voor het opsporen van phosphaat, Deze vergunningen zijn verleend op de wettelijke voorwaarden en tegen betaling van een vast recht van 5cts. per H. A. per jaar.

Het eerste ongeval.

Woensdag heeft de motortram op Scharloo een onbeheerd staande kar aangereden. De kar met den muilezel werd met zulk een kracht tegen de pilaren van een erf gegooid, dat deze omvielen en de kar met muil in de koraal terecht kwam. De schade door dit ongeval veroorzaakt is, naar de *Cur. Ct.* verneemt, door den eigenaar van de tram op de meest bereidwillige wijze vergoed.

Consul op St. Thomas.

De Min. van Buitenl. Zaken maakt bekend dat de consul der Nederlanden op St. Thomas, de Heer J. A. FRUS, dat eiland metterwoon verlaten heeft. —Met de waarneming van het consulaat is belast de Heer W. P. M. VAN EPS, aan wien in het Nederlandsch kan geschreven worden.

(*Cur. Ct.*)

K. W. I. M.

Berichten uit Suriname melden, dat alles daar er duidelijk op wijst, dat spoedig de overname der Koloniale Vaartuigen door de K.W.I.M. een voldongen feit zal zijn.

De agent van K.W.I.M. de Heer W. R. MENKMAN is half October naar Nickerie gegaan, naar men zegt, om de voorbereidende maatregelen te treffen, die de overname in dat district zullen vereischen. In 't laatst dier maand heeft de Heer MENKMAN per Fransche mail een reis naar Cayenne ondernomen, om zooals de geruchten willen, den Heer M. H. STEPHAN aldaar als agent aan te stellen. Van Cayenne zou hij naar St. Laurent gaan en vervolgens Albina bezoeken alles in verband met de overname, die vermoedelijk 1 Januari 1912 zal plaats hebben.

Toebereidselen.

El Imparcial deelt mede, dat het Fransche Gouvernement een Commissie benoemd heeft, om een onderzoek naar den economischen toestand in te stellen van de kolonies Martinique, Guadeloupe, en Guyana, en speciaal wat de gevolgen zullen zijn van de ontwerpen verbeteringen der havens Port-au-France (Martinique) en Point à-Pitre (Guadeloupe) in verband met de opening van het Panama-kanaal.

De Commissie is 26 October in Frankrijk scheep gegaan.

Ook de Engelschen zitten al evenmin stil.

De Gouverneur van Jamaica vergezeld van zijn particuliere secretaris, van den Directeur der spoorwegen, en van Openbare Werken van dat eiland hebben een reis naar Panama en Costa-Rica ondernomen, om een onderzoek in te stellen naar den toestand der inboorlingen van Jamaica aldaar verblijf houdend en tevens welke voordeelen er voor Jamaica uit de opening van 't kanaal kunnen verkregen worden.

De marine–en militaire correspondent te Londen van de *Gleaner* te Jamaica zegt, dat het van groot belang is de havens van Trinidad, Jamaica en Santa Lucia te versterken en tevens om een modern eskader bij de Antillen te stationeeren, omdat na de opening van het Panama-kanaal de Antillen de sleutel zullen worden van de algemeene strategie.

Zoo spannen alle mogendheden, die koloniën in de West-Indië bezitten hun uiterste krachten in, om gereed te zijn en de grootst mogelijke voordeelen te trekken uit dezen nieuwen verkeersweg.

Brand aan boord.

Aan boord van het SS. *Oranje Nassau* van de K. W. I. M. is, terwijl het schip aan de Ruyterkade te Amsterdam lag, den 26n October brand ontstaan.

De steenkolen begonnen te smeulen. De brand was niet van veel belang, zoodat men spoedig het vuur meester was.

Kamer van Koophandel.

Wij herinneren de kiesgerechtigden er aan, dat a.s. Dinsdag een verkiezing plaats heeft voor drie leden der Kamer van Koophandel.

Regenval op Curaçao.

gedurende de maand Otc. 191

Fort Amsterdam	1.2	m.M.
Westpunt	4.2	„
Plantage Siberie	1.5	„
Klein Sta. Martha	0.	„
Hoffi Abao	0.	„
Cas Chikito	7.	„
Groot St. Joris	1.	„
Klein St. Joris	0.	„
Santa Rosa	3.	„
Beekenburg	0.	„
Noordkant	0.	„

Voor een regenmaand, zooals October meestal pleegt te zijn, is deze hoeveelheid regen wel zoo treurig mogelijk. Inderdaad de vooruitzichten van den oogst zijn weinig hoopvol.

Officieele Berichten.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier, W. H. van der Velde, is tot verder herstel van ge-

zondheid, eene maand verlofsverlenging verleend.

Aan den heer A. H. M. van Weerelt, Roomsch Katholiek Geestelijke van den 2den rang in deze kolonie, is tot herstel van gezondheid, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Kabelnieuws.

China. De Revolutie houdt nog steeds aan en neemt toe in kracht en omvang. De troepen der opstandelingen zijn gelegerd in de omstreken der hoofdstad Peking en van Nanking en maken zich gereed de steden in te nemen. De geheele provincie Fonkien heeft zich bij de revolutiepartij aangesloten. Het schijnt niet mogelijk dat de keizerlijke familie zich nog langer kan handhaven.

Er werden reeds maatregelen genomen, dat de kroonprins Pu Yi onder de hoede van Dr. Ferguson, Raadslid van het departement der verkeersmiddelen, de wijk zou nemen naar de Vereenigde Staten van Amerika. Een ander bericht meldde, dat de Amerikaansche gezant in China had kennis gegeven, dat ingeval de hoofdstad werd aangevallen, de keizer, de prins-regent en de verdere keizerlijke familie in het Amerikaansche legatiegebouw zouden worden opgenomen.

De Ver. St. hebben last gegeven aan Generaal Bell om van de Philippijnen uit met 5000 man troepen naar China te vertrekken, ook de kruiser Cincinnati ontving hetzelfde bevel. Ook oorlogsschepen van Duitschland en Japan zijn daar aangekomen en vreemde troepen werden ontscheept te Chifu.

Tripoli. De berichten over den oorlog zijn schaarsch, en bovendien alleen naar het schijnt, afkomstig uit Italiaansche bron. Ze zullen dus wel wat geflatteerd zijn. De Italianen zouden bij Derna een turksch legerverslagen hebben, dat 500 dooden en 300 gewonden en 40 kameelen beladen met levensmiddelen en bommen, verloor. Van Italiaansche zijde bedroeg het verlies 3 officieren en 20 soldaten. Ook de stad Tobruk werd door Generaal Caneva ingenomen.

Nog een bericht meldt, dat de Turken niet op de luchtschepen durven schieten, omdat ze die beschouwen als hemelsche geesten. Een vreemden indruk maakt het, dan verder te vernemen, dat ze er toch wèl op geschoten. hoewel niet geraakt hebben. Sommige Arabieren hebben zich met hun wapens aan de Generaal Caneva overgegeven.

Het italiaansch eskader schijnt een aanval op de kust of de vloot van Turkije voor te bereiden, omdat het gedeeltelijk naar Myilene en Salonika vertrok.

Uitvoer van Curaçao in 't 3e kw. 1911.

Alpargatas	5 dozijn	f 25
Aloë	2711 kg	704
Brasiliehout	11 ton	440
Dividivi	193.5 ton	12 578
Diversen		3.842
Ezels	6 stuks	90
Geitenvellen	5161 kg	6.451
Strooheeden	27.937 dozijn	100.062
Huiden	2411 kg	1.206
IJs	29 ton	870
Mest	100 ton	500
Oranjeschillen	12.714 kg	4.570
Wol	2004 kg	401
Zout	180.895 kg	1 798
		f 133.532

Uitvoer Aruba 3e kwartaal 1911.

Aloë	111.036 kg	f 31.090
Boonen	41 50 Liter	332
Dividivi	93¼ ton	4.678
Eieren	10.365 stuks	207
Goud	17.139 Gram	17.139
Kleinvee	39 stuks	78
Pluimvee	121 stuks	60
Strooheeden	1069 dozijn	2.128
Phosph. kalk	7874 M3.	47.294
Inl. mais	1700 Liter	102
Oranjeschillen	50 kg	25
Paarden	5 stuks	500
Runderen	2 stuks	60
Pindas	36.050 liter	2.524
Schapenwol	625 kg	125
Salons	11 stuks	33
Schildpadden	12 stuks	36
Geitenvellen	4894 kg	5.978
Schapenvellen	1710 stuks	684
Gezouten visch	750 dos.	1.500
Zilver	3.091 gram	123
		f 113.941

Uitvoer Bonaire 3e kwartaal 1911.

Aloë	28.303 kg	f 4.661
Brandhout	287 kg	2
Caret	29¼ kg	547
Dividivi	318¼ ton	18.816
Geitenvellen	2706 kg	3.247
Houtskool	8648 zakken	4.324
Brasiliehout	128 ton	3 842
Oud-koper	205 kg	61
Kippen	158 stuks	40
Mest	9846 vaten	2 462
Salons	11 stuks	33
Strooheeden	483 doz.	1.159
Zout	6393 HL.	2.046
Geiten	998 stuks	2.994
Schapen	140 „	560
Eieren	50 „	1
		f 44.795

Dankbetuiging.

1. Van de Heeren J. en D. Jesurun alhier ontvingen wij een wandkalender als reclame van de: *Palatine Insurance Company Ltd.* Londen.

2. Eveneens van den Heer C. Winkel en Zonen een fraaie reclame-wandkalender van *Libby, Mc Neill & Libby* 's vleeschwaren en conserven te Chicago, alsmede een praktische *Almanaque de la Harina Lacteada Nestlé*, waarvan bovengenoemde firma de agentuur heeft.

3. Ook ontving onze Redactie: een *Carta Politica*, van uit San Juan de Puerto-Rico door José Manuel Hernandez gericht aan J. V. Gomez. President van Venezuela dd. 28 October ll.—.

Aan allen onzen dank.

Hr. Ms. „Zeeland."

Naar wij vernemen, zal zoover tot nu toe bekend is, de état-major van 't pantserdekschip „Zeeland", dat in December aanstaande naar West-Indië vertrekt, als volgt zijn samengesteld: kapitein ter zee W. Houwing, commandant; luit. ter zee 1e kl. L. P. W. van der Wal, 1e officier; luits. ter zee 1e kl.: C. T. Steffelaar en C. Aronstein, luits. ter zee 2e kl.: J. J. van der Linden, L. C. Carbin, T. P. van den Bergh, C. T. Bollaan, off. v. gez. 1e kl. W. A. Stark, id. 2e kl. J. J. Louwerse, off. van adm. 1e kl. J. H. van Trooijen, adj. admin. J. J. Vons 1ste luitenant der mariniers V. T. M. Yssel de Scheppers, off. machinist 1ste kl. C. W. Kemmer als hoofd der machine-Kamer id. 2e kl.: C Wapenaar, A. C. Dat, en van der Gaag; adelborsten der 1e kl. H. A. van Boven, J. J. van der Have, H. Nieuwenhuys, W. A. de Jong, P. Koenraad, A. L. E. Rambonnet en W. C. Beels.

Marktbericht
van den
Curacaoschen Handelsbond.

Van 24 November 1911.

ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.06¼
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G.	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.20
WOL per K.G.	„ 0,12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.40
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 3.62¼
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3.65
„ „ 2 „ „	„ 4.62¼
„ „ 3 „ „	„ 6.—
„ „ 3 „ „	„ 6.12¼
„ „ 4 „ „	„ 6.—
„ „ 5 „ „ (OLA)	„ —
„ „ 6 „ „	„ 9.50
„ „ 7 „ „	„ 9.
„ „ 8 „ „ (OLA)	„ 9.—
„ „ 9 „ „	„ 11.—
„ „ 10 „ „ (OLA)	„ 12.—
„ „ 11 „ „	„ 13.20
„ „ 12 „ „ (OLA)	„ —
„ „ 13 „ „	„ 15.—
„ „ 14 „ „ (OLA)	„
„ „ 15 „ „	„ 18.—
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	f —
„ XX „ „	„ —
„ XXX „ „	„ —

KLEINE STROOHOEDEN (hipijapa) in kwal. overeenkomende met kwal. No. 1 van ongeveer 25 cM. van kruin af tot rand per doz. f 2.75
van ongeveer 30 cM. van kruin tot rand per doz f 4—

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

147 ratten
15 muizen.

Berichten uit het Moederland.

De duurte der levensmiddelen

Nu overal zoo geklaagd wordt over de algemeene stijging in de prijzen der levensbehoeften, geeft *„Handelsberichten"* een overzicht over de marktprijzen in Nederland op het einde October in vergelijking met den stand dier prijzen op het overeenkomende tijdstip van de jaren 1908, 1909 en 1910. Het staatje heeft betrekking op boter, kaas, eieren, vleesch, granen, meel- en peulvruchten, aardappelen, groenten, koffie, suiker, raapolie en volle haring.

Wanneer men de jaren 1908 en 1911 naast elkaar plaatst, dan krijgt men werkelijk verbijsterende cijfers.

Uit *Handelsberichten* berekenen wij, dat alleen tarwe- en roggebloem met eenige percenten sinds 1908 is gedaald. Daarentegen steeg de boter met ongeveer 14 percent, de kaas met 60 à 70, de eieren met 12, het vleesch, varkensvleesch, zoowel als rundvleesch met ongeveer 10, groene erwten, blauwpeulerwten en bruine boonen met ongeveer 80, aardappelen met 50 en meer procent.

Wat de groenten betreft, werden de wortelen 60 à 70 procent duurder, de bloemkool 250 procent en meer, roode kool 100 procent, witte kool 300 procent en meer, uien 100 procent, andijvie 200 procent, spinazie 300 procent, postelein 100 procent duurder.

De koffieprijs steeg met 60 à 100 procent, de suiker (in entrepôt) met 60 à 70 procent; raapolie bleef vrijwel stationnair, volle haring steeg met 40 procent.

Al deze cijfers zijn berekend naar de grootste markten en natuurlijk slechts globaal genomen.

Zij spreken zonder commentaar.

Ontwerp-vleeschkeuringswet.

De minister van binnenlandsche zaken heeft, zoo meldt „de Telegraaf" aan Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën advies gevraagd over een wetsontwerp, houdende bepalingen tot wering van vleesch en vleeschwaren, die voor de volksgezondheid schadelijk zijn, met verzoek daarover ook het gevoelen in te winnen van de sturen van groote en van een kleine gemeente in iedere provincie.

Uit de naburige Republiken.

Mexico. Men kan het merken, dat, de ijzeren vuist van Porfirio Diaz die een halve eeuw lang de onrustige elementen in Mexico in bedwang wist te houden, niet meer zijn kracht doet gevoelen. Het wil in deze republiek nog maar niet tot rust en vrede komen. Generaal Reyes stookt een opstand tegen President Madero. Amerika heeft troepen aan de grenzen en houdt toezicht.

Een bericht meldde zelfs, dat door de Amerikaansche troepen Generaal Reyes was gevangen genomen, omdat hij zich aan schending van de onzijdigheid van grondgebied had schuldig gemaakt.

Haiti.

Het gaat den nieuwen President van Haiti niet voor den wind. Er is nu al weer een nieuwe revolutie in wording. In geval het leger hem trouw blijft, om den vrede te handhaven, waaraan hij niet schijnt te twijfelen, verzekert Generaal Leconte meester van den toestand te blijven.

De tegenwoordige revolutionaire partij bestaat voornamelijk uit Haitianen, die bij den aanval van Leconte tegen den oud-president Simon uit elkander gejaagd werden, en zich nu weer vereenigd schijnen te hebben.

Venezuela.

De regeering van Venezuela heeft grootsche plannen met de verbetering der volksgezondheid en pakt de zaak flink aan en ziet niet tegen de kosten op. Bij decreet van 18 November, door den president en alle ministers onderteekend, wordt er een nationaal Gezondheids-Bureau opgericht. Onder leiding hiervan komt te staan een hygienisch Instituut, dat tot zijne beschikking krijgt — een laboratorium voor Bacteriologie, een voor Parasitologie, een voor biologische Chemie, verder nog — een departement voor Veeartsenij-kunde en een centraal station voor desinfectie. — Het personeel van dit nationaal Bureau zal bestaan uit een directeur, een technischen onderdirecteur— bacterioloog, een ingenieur, een chemicus-bioloog, een veearts, een generaal inspecteur, twee technische adjuncten, een secretaris-typist, twee bedienden voor het laboratorium. —Het centraal station voor desinfectie is saamgesteld uit een chef-Dokter-bacterioloog, een administrator, een concierge, twee werklieden-desinfecteurs, twee koetsiers en twee chauffeurs. —Het uitvoerend bewind stelt den directeur aan en op voordracht van dezen al het verder technisch personeel. —Deze directeur heeft de opdracht gekregen om in het buitenland, behoudens de goedkeuring van het uitvoerend bewind, het noodige technisch personeel aan te werven voor het Instituut en voor het desinfectie-station.— Voor zoover het de ontsmetting betreft en de hygiëne komen alle instellingen van weldadigheid, de leprozen- en kranksinnigen gestichten, hospitalen, lazaretten, waterleidingen, rioleering, de bestrating der wegen in het geheele rijk te staan onder de onmiddellijke directie van dit nationaal gezondheidsbureau.

In overeenstemming met de gegevens, beslissingen en bepalingen van dit Bureau zal er overgegaan worden op de meest geschikte wijze tot den aanleg, verbetering of verandering van waterleidingen, rioleering, tot bestrating of andere werken, die onder het dominium vallen van de Hygiëne van openbare werken, alles met het doel om zoo spoedig mogelijk de havens van La Guayra, Puerto-Cabello, Maracaibo, Tucacas, La Vela, Cumaná, Rio Caribe, Cristóbal Colón, Güiria Irapa, Imataca, Ciudad Bolivar en andere zoowel zee-als rivierhavens en de overige steden der Republiek hygiënisch te verbeteren.

Deze Gezondheidsraad bezit ook het recht, om speciale bepalingen te maken, in te voeren en kracht van wet te geven, die de onschadelijkheid der voornaamste voedingsmiddelen waarborgen en eveneens den verkoop hiervan regelen. Alle voedingsmiddelen, welke ook, zoowel uit het land zelf als uit den vreemde, zullen onderworpen zijn aan het deskundig onderzoek dezer Commissie, en mogen niet in den handel gebracht of voor het gebruik bestemd worden zonder verkregen machtiging van dezen Gezondheidsraad.

Het uitvoerend bewind zal trachten van de Maatschappijen, die de communicatie onderhouden te land, ter zee of op de rivieren, vrij vervoer te verkrijgen voor alle beambten of apparaten in dienst dezer Commissie. —Alle autoriteiten zijn verplicht om onverwijld hun steun te verleenen en zich strikt te houden aan bovengenoemde bepalingen. —Alle andere vigeerende decreten en bepalingen van vroeger betreffende de hygiene, gezondheid en ontsmetting worden afgeschaft en ingetrokken. —Tot bestrijding der onkosten van deze wet wordt de opbrengst van de 1% belasting op de liquidatie der *Planillas* (decreet van 29 December 1910) aangewezen.

San Domingo.

Nog niet lang geleden kwam er bericht uit San Domingo, dat de president dier republiek Ramon Caceres plannen maakte om af te treden nog vóór de tijd, door de wet bepaald, verstreken was. Zijn min. van fin. Velasquez zou zijn opvolger worden, die zich, in geval van verzet van de zijde des volks, reeds van hulp der Vereenigde Staten verzekerd had. Dit bericht liet genoeg doorschemeren, dat er iets broeide. Spoediger dan wij verwacht hadden, kwam de telegraaf dit vermoeden bevestigen. Het B.C. bericht dat Zondag ll. de president R. Casseres bij een wandeling door de stad, is vermoord geworden. Geen enkel bericht echter heeft later nog eenige nadere opheldering omtrent deze misdaad gebracht.

Het is niet onwaarschijnlijk dat deze moordaanslag een uiting van haat is tegen de Ver. Staten van Amerika, die onder het bestuur van Casseres een machtigen invloed gekregen hebben op de administratie der financien, en op de douane dezer Republiek. Dat het patriotisch gevoel van het volk dit ongaarne ziet, ligt voor de hand.

Doch aan de rust der lands, het goed beheer der financiën en de economische ontwikkeling is deze inmenging der Ver. Sraten zeer zeker ten goede gekomen.

Buitenland.

ITALIE.

Wat Italie van plan is.

Italië, dat nu zoodra mogelijk den vrede wil, natuurlijk met een formeele inlijving van Tripolis, wil nu een grooten slag slaan om Turkije tot den vrede te dwingen. Het wil nl. den oorlog van Afrika uitbreiden tot Turkije zelf. Daarom zou weldra de Italiaansche vloot krachtig gaan optreden aan de kust van Turkije in de Aegeïsche Zee.

Het *Giornale d' Italia* schrijft: Met het oog op de vriendschappelijke bemoeiingen van enkele mogendheden, om aan Turkije een redelijke voldoening te geven, moet worden herhaald, dat Italië de souvereiniteit van Turkije over de veroverde provincies volstrekt niet wil erkennen en dat hoe meer bloed er vloeit en hoe meer tijd er verstrijkt, de mogelijkheid van een geldelijke schadeloosstelling hoe langer hoe meer verdwijnt. Als Turkije niet spoedig vrede sluit, zal Italië genoodzaakt zijn, het tooneel van den strijd naar de Aegeïsche Zee te verleggen.

De Italiaansche bladen zeggen, dat alle staten thans begrijpen, dat Italië volstrekt de inlijving wil. Men denkt te Rome, dat Turkije ten slotte voor het voldongen feit zal wijken en dat in elk geval een bezetting door Italië van een eiland in de Aegeïsche Zee of een militaire betooging voor Rhodes en Smyrna voldoende zal zijn.

— Wanneer men de berichten, die over den Italiaansch-Turkschen oorlog inkomen, met elkander vergelijkt, moet men wel tot de conclusie komen, dat er door beide partijen geweldig overdreven wordt.

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de minister van Buitenlandsche Zaken op een diplomatieke receptie meedeelde, dat de Italianen 2000 dooden bij Bengasi hadden.

En uit Rome:

Generaal Caneva seint, dat de nacht kalm is geweest en de verliezen der troepen nog niet zijn vastgesteld. De vijand is met belangrijke verliezen teruggeslagen.

Verscheidene opstandige Arabieren

zijn gefusilleerd, verscheidene gevangenen naar den krijgsraad verwezen, anderen ingescheept.

De verklaring van den Turkschen minister van buitenlandsche zaken, dat Italië 2000 dooden voor en in Bengasi zou hebben gehad, is onjuist. Men weet, dat de verliezen bedragen hebben 100 dooden en gewonden.

Gedurende de ontscheping zouden de Turksche verliezen 400 dooden en 1000 gewonden hebben bedragen.

De opgegeven cijfers loopen nog al uiteen, zooals men ziet. Er is dan ook alle reden om aan te nemen, dat beide partijen ieder voor zich de zaak roooskleuriger trachten voor te stellen, dan ze in werkelijkheid is.

Dat het niet alleen de Turken zijn, die er een handje van hebben het oorlogsnieuws behoorlijk pasklaar gemaakt aan de pers af te leveren doch dat ook de Italianen aan dit onwaardig spelletje mee doen, blijkt wel uit de overdreven strenge censuur, welke de regeering handhaaft.

Een feit is het echter, dat de Turken, geholpen door de Arabische stammen in Tripolis een hardnekkigen tegenstand bieden.

Te Bengasi en Derna hebben ze de huizen der Italianen totaal uitgeplunderd en groote voorraden graan van de Banca di Roma geroofd waardoor zij zich voor een maand proviand wisten te verschaffen.

In de katholieke kerk te Bengasi, die ernstig beschadigd werd, zijn de lijken van 10 joden en 8 christenen gevonden.

Veel voordeel hebben de Italianen van de vliegmachines, waarmee op gemakkelijke wijze verkenningstochten kunnen ondernomen worden.

Zoo o.a. ontdekten te Tripolis 2 officieren-vliegers in de woestijn een grooten troep Turksche en Arabische cavalerie. Onmiddelijk daarop keerden de vliegers terug om de bevelhebbers van een en ander op de hoogte te brengen. Toen dan ook een uur later de vijand kwam aanrukken, werd hij zoo warm ontvangen, dat hij met aanzienlijke verliezen moest aftrekken.

Het verzet tegen de Italianen neemt nog toe, doordat modern geschoolde Turksche officieren, via Egypte zich naar Tripolis begeven. om den strijd tegen de Italianen te leiden.

De regeering te Rome is daarover alles behalve gesticht en heeft daarom de aandacht der Egyptische regeering te Kaïro gevestigd op het feit, dat Turksche officieren in grooten getale via Egypte naar Tripolis gereisd zijn.

De Egyptische regeering is evenwel op die klacht niet ingegaan, doch heeft eenvoudig onder betuiging van leedwezen te Rome doen weten, dat ze particulieren niet kon verbieden de grens te overschrijden.

—Een bedenkelijk bericht wordt via Konstantinopel aan de *Nation. Ztg.* geseind:

De hoofden der stammen van de Kibboe en Toearegs,—geduchte woestijnroovers — zouden aan den oproep der sjeiks van de Senoessi gevolg hebben gegeven en zich bereid verklaard hebben ten behoeve van het vaderland aan den heiligen oorlog deel te nemen.

Wat dit voor de blanke bewoners van Tripolis beteekent, zal men kunnen nagaan, als men weet hoe beestachtig thans reeds de aanvoerder der Senoessi heeft huis gehouden in de katholieke missie te Bengasi. Eenigen honderden zijner volgelingen gaf de fanatieke Mohammedaan bevel het gebouw te omsingelen.

Toen de overste, pater Umberto, onraad bespeurde, trachtte hij met de woestelingen tot overeenstemming te komen. De heldhaftige priester verklaarde alle folteringen te willen doorstaan, zoo men de overige geestelijken het leven wilde laten.

Zijn verheven offer van naastenliefde werd zelfs geen overweging waardig gekeurd.

Op een wenk van hun aanvoerder snelden de dweepers toe en...... weldra lag de edele overste door stokslagen neergeveld op den drempel van zijn missiegebouw.

Toen drongen de woestelingen naar binnen om op de onmenschelijkste wijze de overige priesters en vrijgekochte slaven om het leven te brengen.

En nog waren de beulen niet voldaan. Huilend en tierend trokken zij naar het kinderhuis, waar zij allereerst pater Joseph, van de orde van den H. Camillus vermoordden, die tevergeefs getracht had de arme kleinen tegen de barbaren te verdedigen, om daarna een ontzettend bloedbad aan te richten onder de jeugdige vrijgekochte slaafjes.

Niemand werd door de onverlaten gespaard, ook de Europeanen, die toegesneld waren om de priesters en de kinderen te verdedigen, werden omgebracht door de wilde horde.

De Italiaansche regeering zwijgt nog steeds over de gepleegde gruweldaden, doch de Duitsche bladen bevatten zooveel bijzonderheden over het ontzettende bloedbad, dat helaas aan de waarheid der berichten wel niet meer te twijfelen valt.

Wat zal het worden, als nu ook nog, blijkens het bovengemelde bericht, de woestijnroovers aan den heiligen oorlog deelnemen? Dan kent het Mohammedaansche fanatisme in Noord-Afrika geen perken meer.

CHINA.

De oorzaken der Revolutie.

Lord William Cecil, die tijdens de laatste vijf jaren in China heeft vertoefd en daar gelegenheid had, allerlei mannen van invloed te leeren kennen, die wisten wat achter de schermen plaats had, heeft aan een verslaggever van een Engelsch blad zijn meening gezegd over de jongste gebeurtenissen, die in China plaats hebben.

Hij verklaarde, dat ook hij de revolutie had verwacht. O. m. zeide hij:

„Men herinnere zich, dat de Mandsjoes door de Chineezen ten tijde van koningin Elisabeth overwonnen werden. Zij bleven een gesloten bende, die, oorspronkelijk nog geheel wild, later door den invloed der Chineezen, die hen overwonnen, beschaafd werd. Twee jaar geleden nog was het den Mandsjoes verboden, met Chineezen in het huwelijk te treden; zij hebben bijzondere gewoonten en dragen een afzonderlijke kleeding. Kortom, zij maken de aristocratie van China uit, China als zoodanig heeft nooit een werkelijke aristocratie bezeten; alle menschen daar worden in gelijken rang geboren."

De oorzaak der revolutie zijn echter niet zoozeer de fouten der Mandsjoes als de wensch der Jong-Chineezen om het land een Europeesche beschaving te geven. Zij meenen te hebben ontdekt, dat, zoolang China geen Europeesche gewoonten aanneemt, het door de Westersche naties overwonnen zal worden. De verdeeling van Mandsjoerije tusschen Rusland en Japan heeft die meening, dat de verwoestingen, die door de onverwachte overstroomingen aan de Jangste zijn aangericht, een oordeel des hemels tegen de Mandsjoe-dynastie zouden zijn. De Chineezen zijn van meening, dat de keizer slechts zoolang recht heeft te heerschen, als hij de vertegenwoordiger des hemels is.

Over het eventueele verloop, dat de revolutie zal nemen, sprak lord Cecil zich in dien geest uit, dat het onvermijdelijk zal zijn, dat aan beide zijden Europeanen de leiding op zich zullen nemen. Men duldt in gewone tijden wel tuchteloosheid, maar in hachelijke tijden is tucht wel het eenige middel tot redding. Er zou geen twijfel over bestaan, dat, welke wending de revolutie ook moge nemen, zij tot een snellere vereuropeiseering van China moet leiden.

De bescherming, die de vreemdelingen nu ook van de revolutionnairen ontvangen, verklaarde Lord Cecil door den invloed der missionarissen, die China hebben opgevoed. Het eenige gevaar voor de vreemdelingen zouden nu de gewelddadigheden van het gepeupel zijn.

Over de rol van Japan bij de revolutie verklaart lord Cecil, dat de verstandige staatslieden van Japan den vrede wenschen.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 18 NOV. — 2 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Caracas	Furst	21 Nov	La Guayra	22 Nov	New-York
Maracaibo	G W Goodman	25 „	New-York	25 „	Maracaibo
Maracaibo	„	30 „	Maracaibo	30 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	30 „	New-York	30 „	La Guayra
Merida	A. Johanson	22 „	Maracaibo	27 „	La Guayra
Merida	„	29 „	La Guayra	1 Dec.	Maracaibo
Pr Maurits	P Koningstein	19 „	New-York	20 Nov.	Amsterdam
Pr. Willem V	J A Arents	25 „	Amsterdam	26 „	New-York
Pr. der Nederl.	J C Metus	2 Dec.	New-York	3 Dec.	Amsterdam
Città di Milano	F Ferraro	22 Nov.	Genova	22 Nov	Colón
Odenwald	H Rose	23 „	St. Tomas	24 „	Hamburg
Yucatan	Mercer	25 „	Liverpool	25 „	Sta Marta
Città di Milano	F Ferraro	3 Dec.	Colón	3 Dec	Génova
Virginia	H Schuster	3 „	Hamburg	4 „	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Cor de Maria C	18 Nov	Mayagues	*Juanita D*	18 Nov.	Sanches
Carlota V	18 „	Maracaibo	*Maria H*	18 „	Maracaibo
Marina V	19 „	Maracaibo	*Marieta C*	19 „	Rio Hacha
Hungaria H	19 „	Bonaire	*29 de Agosto C*	19 „	Rio Hacha
Lady C	21 „	Aruba	*Olga Lucila C*	20 „	Pto Colombia
Hirondelle H	22 „	Barahona	*Hungaria H*	20 „	Bonaire
Victoria H	22 „	Maracaibo	*John Blackw. I*	21 „	Barbados
La Preferida H	23 „	Maracaibo	*Refugio H*	23 „	Aruba
Refugio H	23 „	Aruba	*Marina V*	23 „	Maracaibo
Margarita C	24 „	Rio Hacha	*Lady C*	25 „	Aruba
Hungaria H	24 „	Bonaire	*Gacela H*	27 „	Maracaibo

± 1 Dec. wordt **H. M. UTRECHT** terugverwacht van de Bov. Eilanden.

Advertentien.

Drukker:

B. L. BOGAERS.